

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

IV. An elementa in sola mixta immediate conuertantur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

CAPVT IV.

An elementa in sola mixta immediatè
conuertantur?

15.

Quod elementa in mixta conuertantur, conspiciendum est: tellus enim elementorum infima rerum omnium communis parens, ac procreatrix est: aqua etiam modò in vapores diuersa à se speciei euanesceat, modò in cristallum, alioque ingentis pretij lapillos glaciatur: idemque de reliquis duobus elementis dicendum est. Quod autem elementa non solum in mixta, verum etiam in se inuicem saltem mediata conuertantur, & statis circuitibus à semetipsis abeant, & in semetipsa redeant, perspicuum etiam est: idque, quatenus accidat, eleganter exposuit Poëtarum ingeniosissimus 15. Metamorphos. ibi:

Resolutaque tellus

*In liquidas rarefcit aquas: tenuatus in auras,
Aëraque humor abit: dempto quoque pondere
rursus*

In superos aër tenuissimus emicat ignes.

Inde retro redeunt, ademque reuertitur ordo.

Ignis enim densum spissatus in aëra transit:

Hinc in aquas: tellus glomerata cogitur vnda.

16.

Quare in praesentiarum illud solum disceptari potest; an hac conuersio aliorum elementorum in alia sit immediata, aut potius mediata: ita, vt prius vnum elementum in mixtum aliquod conuertatur, quàm in aliud elementum facessat?

Aristoteles 2. de generat. cap. 4. docet, elementa in se inuicem immediatè conuerti posse. Aristoteli Collegium Conimbricense, & Toletus ex parte, nec non Græci, & Latini interpretes ad stipulantur; & merito quidem: ecquis enim non conspiciat, cespitem terræ in ignem proiectum non minus in illum immediatè conuerti, quàm lignum, aliudque mixtum? Deinde quis non videat, aërem flammæ circumfusum, in flammâ proximè abire, eiusque pabulum esse? Præterea cum aqua guttulis ignis inspergitur, an non ignis eas absumit, quin earum vestigium aliquod appareat, aut aliquis superhalitus erret? Quod si reliqua tria elementa in ignem immediatè conuertuntur, cur idem de quouis alio elemento dici nequeat, videlicet in illud reliqua tria immediatè commeari posse? Experientia ratio suffragatur: quia ideo elementum potest destruere mixtum, illudque in se immediatè conuertere; quia contrarias qualitates habent: at quoduis elementum cuius contrarium est, & alterutrum qualitates alteri oppositas sortitur. Rursus quò magis aliquid elemento quoad eius qualitates assimilè est, eo magis in elementum immediatè conuerti potest; quia ratione stupa facilius, quàm lapis in ignem immediatè conuertitur: at aliqua elementa magis inter se similia sunt, quàm mixtum simile est elemento: ea videlicet elementa, quæ in vna tantum qualitate prima opponuntur.

17.

Oppositam tamen sententiam tenent plures Recentiores, quibus ex parte fauent Rubius, & Tolet. Primò quia aqua nequit conuerti in ignem, quin prius disponatur, & vi ignis applicati calefiat, & siccetur: cum igitur calor ignis longè magis actiuus sit, quàm eius siccitas; aqua prius cali-

da, & humida erit, sicut ad aëris formam opus est, quàm calida, & sicca; sicut ad ignis formam oportet. Respondeo; cum humiditas, & frigiditas æquales sunt, prius hæc expellitur, quàm illa: videlicet quia calor siccitate efficacior est: cæterum cum humiditas minor est, quàm frigiditas, vt in aqua vltimè, simul vtraque per calorem, & siccitatem expelli poterit, quin aquam prius calidam, & humidam, quàm calidam, & siccam esse oporteat. Monentur secundò: quia vt ex igne immediatè fiat aër, debet calor ignis remitti: at non est à quo remittatur: non enim à calore aëris; cum hic calori ignis similis sit, & natura similitudinis sit, vt non mutuum destructionem, sed potius conseruationem moliantur: non etiam ab humiditate aëris; hæc enim calori contraria non est: nec etiam à frigore aëris: tum quia iuxta non paucos aër suapte natura frigoris expers est: tum quia, esto aër more reliquorum elementorum trinas habeat qualitates, atque adeo frigidus sit: tamen eiusmodi frigus cum valdè remissum sit, summum ignis calorem remittere minimè poterit: at præterea in aëre nihil aliud est, à quo calor ignis remitti queat. Respondeo, calorem ignis remitti posse ab intensa frigiditate aëris huic extrinsecus, & præter naturam competenti. Deinde dici potest cum Marsilio, postquam aër in materiam ignis summam humiditatem introducit, cum aliunde eiusmodi materia calorem aëri necessarium præconineat, illico introduci in materiam ignis, quantumuis summè calidam, formam aëris: quæ quemadmodum suarum proprietatum productiua, ita alienarum destructiua est; ac proinde summum ignis calorem semel introducta remittit.

18.

Monentur tertio: quia si vnum elementum in aliud immediatè commutari posset, quatuor elementa sibi contigua, atque immediata mutuo se destruerent, & antiquum ac primordiale chaos rediret. Verum hæc ratio, si cuius momenti est, suadet nè immediatè quidem elementa inuicem conuerti posse. Deinde: ideo elementa mutuo se omnino, ac prorsus demoliri nequeunt, quia ita agunt, vt repantur, itaque patiuntur, vt redigant: vnde quantum vni elemento in vno conflictu deperit, tantundem ei in alio accrescit, atque inter vtrumque volat dubiis victoria pennis. Rursus author naturæ muneri suo de esset, nisi elementorum discordias concordaret, ita, vt nunquam penitus se destruere possint: quò respexit Boëtius 1. 3. de consolatione metro. 19. ibi:

*Tu numeris elementa ligas, vt frigida flammis,
Arida conueniant liquidis.*

CAPVT V.

An elementa mixta symbolica facilius
in se conuertantur?

19.

Beatus Thomas 2. de generat. q. 9. & communiter eius asseclæ, necnon Conimbricenses, & Toletus existimant elementa symbolica, hoc est, ea quæ in qualitate aliqua intensa conueniunt, facilius; hoc est, breuius citiusque inuicem conuerti, & transmutari posse, quàm ea quæ symbolica nuncupantur: quibus ipse ad stipulor. Primò: quia id expresse docet Aristot. 2. de generat. text. 25. ibi: *nam celerius, & tardius, scem facilius, difficiliusque alia aliis transmutationem subeunt: quæ enim*

De 4 symbolum